

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ: «Γαμήλιο έμβατήριο».—Είδα το έργο του κ. Τερζάκη στην τρίτη του παράσταση. Μου δόθηκε έτσι ή εύκαιρία να διαβάσω, πριν το ιδώ, τις κριτικές που δημοσιεύθηκαν στις έφημερίδες και να παρακολουθήσω τις διάφορες παρατηρήσεις, τις έπιφυλάξεις και τις ύποδείξεις των κριτικών για τις αδυναμίες και τις έλλειψεις, που, μ' όλη την εύμενη ή προστατευτική διάθεσή τους, εύρισκαν στο έργο. Πήγα λοιπόν με κάποια προκατάληψη, με κάποιο φόβο για τα έλαττώματα που θάβλεπα· μὰ δέν τὰ είδα. Όταν πέρασε ή πρώτη αριστουργηματική πράξη—έκείνο το χάσμα της συνθέσεως, της ψυχολογίας και της σκηνηκής μαεστρίας, που τό άναγνώρισαν άνεπιφύλακτα όλοι—περίμενα ν' άνακαλύψω τὰ έλαττώματα στη δεύτερη ή τουλάχιστο στην τρίτη πράξη (που θεωρήθηκε ή άχιλλειος πτέρνα του έργου) ή άς είναι επί τέλους και στην τελευταία. Δέν κατόρθωσα να ιδώ τίποτε. Είδα παντού μιὰ ψυχο-

λογία δυνατή, μιάν άρτια διαγραφή τύπων, έναν διάλογο ώραιότατο, μιὰ θαυμαστή τεχνικήν ίκανότητα. Είδα μέσα σε καθεμιὰ από τις ψυχές εκείνες κι' από ένα δράμα, ένα βαθύ ανθρώπινο δράμα, πότε βουβό και συγκρατημένο, πότε όρμητικό κι' άκράτητο, τό σπαρακτικό δράμα του ανθρώπου, που τό δημιουργεί μέσα στην ψυχή του ή φοβερὰ σύγκρουση των ανθρώπινων συνθηκών με τους νόμους της Φύσεως. Κι' είδα άκόμη πάνω άπ' όλα, μέσα σ' όλα, να τὰ διαπερνά και να τὰ εύωδιάζει, σαν ένα άνοιξιάτικο άγέρι, μιὰ άνώτερη ποιητική πνοή.

Είναι λοιπόν τό έργο του κ. Τερζάκη άρτιο; Έτσι τό είδα. Κι' άν ίσως έχη και μερικές αδυναμίες, ό συγγραφεύς δέν με άφηκε να τις άντιληφθώ, να τις αισθανθώ. Μέσα στο βαθύ δραματικό ένδιαφέρον, που προκαλεί, τό πνεύμα αίχμαλωτίζεται, ή ψυχή παρασύρεται, ένθουσιάζεται. Κι' οί ένδεχόμενες αδυναμίες σβύνονται και χάνονται μέσα στη γενική έπιτυχία, όπως οί σκιές μέσα στο φώς.

Έκείνο πάντως που είναι όριστικό κι' άναμφισβήτητο, είναι ότι τό Έλληνικό θέατρο έκέρδισε άσφαλώς έναν έξαιρετικό νέο συγγραφέα, ένα στοιχειό ζωτικότητας κι' άνανεώσεως. Ένας συγγραφεύς που μπορεί και γράφει μιάν τέτοιαν αριστουργηματική πράξη, όπως ή πρώτη του έργου του αυτού· που δίνει σκηνές τόσο δυνατές, τόσο συγκλονιστικές, όπως ή σκηνή της Μαρίνας και της Άνθούλας όταν ή πρώτη νομίζει πως ή μικρή άδελφή της ύπέκυψε στην άμαρτία· που έχη τόσο πλατειές ποιητικές έμπνεύσεις, όπως ή μανία της Μαρίνας με τό ξερίζωμα των χόρτων· που συλλαμβάνει και ύποτάζει κι' αισθητοποιεί σ' ένα έργο άληθινής τέχνης ένα τόσο βαθύ νόημα της ζωής, όπως τό νόημα του φυσικού νόμου της άναπαραγωγής, ό συγγραφεύς αυτός δέν είναι μονάχα ένα γερό και δυνατό ταλέντο, μὰ είναι πρό πάντων μιὰ δύναμη, που δέν θ' άργήση να γίνη βαθειά και ριζικά αισθητή στην εξέλιξη και

στην πρόοδο του Έλληνικού Θεάτρου.

Τό έργο άνεβάστηκε και παίχτηκε μ' έξαιρετικήν έπιτυχία, που τιμά τον διακεκριμένο σκηνοθέτη κ. Σαραντίδη. Πλάι στην Κα Κοτοπούλη, που στο μικρό της ρόλο βρήκε την εύκαιρία να δείξη τη μεγάλη της τέχνη, στάθηκαν με πολλήν έπιτυχία οί Κυρίες Στεφανίδη και Μυράτ κι' οί κύριοι Παππας και Γιαννίδης.

ΜΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ